

Motion till riksdagen 2024/25:1282

av **Susanne Nordström m.fl. (M)**

Uppdatering av Sveriges AI-strategi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det är dags att uppdatera den svenska nationella AI-strategin med ytterligare bredd och djup samt med hänsyn till senare års utveckling och kunskapsuppbyggnad inom behov och tillstånd i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige antog sin första nationella AI-strategi år 2018, vilket var ett viktigt steg för att stärka landets position inom artificiell intelligens. Sedan dess har dock AI utvecklats i snabb takt, och Sveriges nuvarande AI-strategi är inte längre tillräcklig för att möta de krav som ställs på en modern, globalt konkurrenskraftig AI-nation.

Enligt en ofta citerad internationell sammanställning över AI-statusen i olika länder rankas Sverige idag på plats 25. Dock visar dessa analyser att Sveriges position påverkas negativt av vår föråldrade och bristfälliga nationella AI-strategi, som rankas så lågt som nummer 57 i världen. En strategi av denna svaga kaliber riskerar att allvarligt undergräva Sveriges konkurrenskraft på den globala arenan.

Detta är särskilt oroväckande med tanke på de omfattande investeringar (ex. WASP-programmet) som görs för att bygga upp AI-infrastruktur och stödja universitetsforskning i Sverige. Dessa satsningar syftar till att utveckla en stark bas för kunskapsgenerering, utbildning och innovation. För att dessa ansträngningar ska ge maximal effekt krävs dock en uppdaterad och kraftfull nationell AI-strategi som kan säkerställa att Sverige inte halkar efter i den internationella konkurrensen.

Effektivt införande av AI är en möjliggörare för offentlig sektor att möta behoven hos en åldrande befolkning med bibehållen kvalité trots att man inte kan öka antalet anställda i samma takt. Det kan i förlängningen även frigöra resurser, men med bibehållen kvalité, för exempelvis investeringar i ny eller idag bristande offentlig verksamhet. Ett annat exempel är att rättsvårdande myndigheter dessutom kan få en

enorm utväxling på sitt stora informationsövertag eftersom att hitta mönster i stora mängder data är styrkan hos modern AI-teknologi.

Konsekvenser för investeringar och talangattraktion

Sveriges nuvarande position i den internationella AI-rankingen påverkar landets attraktionskraft för både investeringar och talang. Medan Sverige har potentialen att vara en ledande AI-nation, riskerar vi att förlora både kapital och högkvalificerad arbetskraft till länder med mer robusta och moderna AI-strategier. Flera av våra globala konkurrenter, inklusive länder som USA, Storbritannien och Kina, har kontinuerligt uppdaterat sina strategier för att hålla jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen. Om Sverige inte agerar nu riskerar vi att förlora vår innovationsförmåga och konkurrenskraft inom ett av de mest avgörande tekniska områdena för framtiden.

Behovet av tydliga direktiv för offentlig sektor

En annan viktig aspekt är AI:s roll inom offentlig sektor. Den nationella AI-strategin har en direkt koppling till implementeringen av AI-teknologi i myndigheter och andra offentliga verksamheter. För närvarande saknas tydliga riktlinjer och direktiv för hur offentlig sektor ska använda AI på ett ändamålsenligt sätt, något som enligt den nationella AI-satsningen AI Sweden hotar att bromsa innovation och effektivisering inom viktiga samhällsfunktioner. En uppdaterad AI-strategi skulle ge de nödvändiga verktygen och direktiven för att påskynda implementeringen av AI inom områden som vård, skola och infrastruktur, vilket skulle gynna hela samhället.

Sveriges strategiska vägval

AI är inte längre en framtidsvision utan en verklighet som påverkar varje aspekt av vårt samhälle, från näringsliv till offentlig sektor och från forskning till utbildning. För att Sverige ska kunna ta en ledande roll i hur man ansvarsfullt och ändamålsenligt implementerar såväl prediktiv som generativ AI, såväl smal som bred AI i samhället, och samtidigt kunna ta en ledande roll i den globala AI-utvecklingen krävs en strategi som inte bara speglar dagens behov utan också förbereder oss för morgondagens utmaningar. Det är viktigt att en nationell AI-strategi därför nyttjar kunskap från resurser över hela spektrat från forskning (ex. WASP), via tillämpad forskning (ex. AI Sweden eller forskningsinstitut) samt slutnyttjare (ex. via AI Sweden och industri) för att inte påverkas av alltför stora särintressen.

Genom att uppdatera den nationella AI-strategin kan vi säkerställa att Sverige står starkt på den internationella scenen, samtidigt som vi främjar innovation, skapar nya jobb och effektiviserar den offentliga sektorn. En uppdaterad strategi skulle även bidra till att stärka Sveriges internationella rykte som en attraktiv plats för både investeringar och forskning inom AI.

Susanne Nordström (M)

Marie Nicholson (M)

Anna af Sillén (M)

Katarina Tolgfors (M)